

Nr 82

Forum navale

Sjöhistoriska Samfundets tidskrift
2025

Utgiven med stöd av Sune Örtendahls stiftelse
och Ebbe Aspengrens fond

© Sjöhistoriska Samfundet och författarna
Grafisk form: Jenny Rosenius Text & Form AB
Tryck: TMG Sthlm, 2025
ISSN (tryckt): 0280–6215
ISSN (elektroniskt): 2002–0015

Sjöhistoriska Samfundet

- har som målsättning att bidra till utforskandet av sjöhistorien, i första hand den svenska, i alla dess sammanhang och former.
- utger tidskriften Forum navale samt skrifter som ingår i Forum navales skriftserie
- anordnar sammankomster för medlemmarna med föredrag i sjöhistoriska ämnen
- förvaltar Sune Örtendahls stiftelse som stödjer publiceringen av Forum navale och skrifter som ingår i Forum navales skriftserie

Adress

Sjöhistoriska Samfundet
c/o Liljewalch
Scheelegatan 11
112 28 Stockholm
e-post: info@sjohistoriskasamfundet.se

Tidigare nummer av Forum navale finns att tillgå i fulltext på Samfundets hemsida.

Hemsida

www.sjohistoriskasamfundet.se

Årsavgift

300 SEK. Sjöhistoriska Samfundets plusgiro: 15 65 19-1

Forum navales redaktion

Redaktör Thomas Taro Lennerfors e-post: thomas.lennerfors@angstrom.uu.se
Bitr. redaktör Mirja Arnshav e-post: mirja.arnshav@live.com
Bitr. redaktör Matilda Jarl e-post: Matilda.Jarl@nordiskamuseet.se
Bitr. redaktör Andreas Linderöth e-post: linderötha@gmail.com

Forum navale
c/o Thomas Taro Lennerfors
Institutionen för samhällsbyggnad och industriell teknik
Avdelningen för industriell teknik
Box 169
751 04 Uppsala

Redaktionens förord

Thomas Taro Lennerfors

Mirja Arnshav

Matilda Jarl

Andreas Linderöth

Vi har återigen nöjet att presentera ett nytt nummer av *Forum navale* för Sjöhistoriska Samfundets medlemmar och för andra intresserade läsare. Tidskriftens syfte är att "bidraga till utforskandet av sjöhistorien, i första hand den svenska, i alla dess sammanhang och former".

Föreliggande nummer av *Forum navale* består av en *vetenskaplig artikel* som har genomgått oberoende sakkunniggranskning av åtminstone två anonyma granskare. Ida Hughes Tidlunds artikel "Sjöfartsfamiljens eviga dilemma" syftar till att undersöka sjöfartsfamiljer från 1940-talet till idag. Det huvudsakliga fokuset är att beskriva hur den ena förälderns arbetsrelaterade bortavaro har hanterats i familjer med en sjöfartsarbetande förälder. Artikeln bygger på arkivmaterial från Sjöhistoriska museet. Den berör teman såsom hur relationen i sjöfartsfamiljen ser ut när den sjöfartsarbetande är till sjöss och när hen är hemma, något som Hughes Tidlund kallar bortavaro och hemmavaro, som skapar den speciella tillvaro som formar hela familjen – familjevaron.

I numret ingår också fyra *notiser* som har genomgått redaktionell granskning. Henrik Alexandersson gör en omläsning av Olof Hasslöfs avhandling "Svenska västkustfiskarna" som publicerades 1949 och handlade om förhållandena under 1800-talet och början av 1900-talet. Yrjö Kaukiainen ger oss nästa pusselbit i mysteriet kring Borstövraket som han skrev om i *Forum navale* 77 (2021) – vilket var egentligen det vrak som ligger utanför Borstö i det yttre havsbandet av Finska Skärgårdshavet? Carl-Magnus Stolt har författat en notis som representerar det han kallar bokarkeologi – Stolt har nämligen utläst att hans exemplar av boken "In Joyful Russia" var en gåva från "admiral von Kantzow". Vem var denne von Kantzow, till vem gav han boken, och hur hamnade boken i Sverige? Det är frågor som driver Stolts arbete. Benjamin Asmussen har också skrivit en notis om konfe-

rensen "Warships resting in peace" som ägde rum sommaren 2024 som en del av projektet *Den glömda flottan – Sveriges "blåa" kulturarv 1450–1850*.

Sjöhistoriska Samfundet delar varje år ut ett forskarpris till "forskare, svensk eller utländsk, som med sitt vetenskapliga arbete utvecklar kunskapen om svensk maritim historia eller angränsande ämnen". Priset är instiftat till minne av den svenske historikern Jan Glete (1947–2009), styrelseledamot i Samfundet och en av världens främsta specialister på de europeiska örlogsflottorna under tidigmodern tid.

2024 gick priset till Dan Johansson, fil dr i historia, Stockholms universitet, som belönas för sitt gedigna och innovativa avhandlingsarbete *Makt och Motstånd. Bönderna, örlogsflottan och den svenska staten 1522–1640* (2023). Avhandlingen studerar hur den svenska staten under de formativa decennierna mellan 1520 och 1640 organiserade örlogsflottans varvsverksamhet, hur resurser till skeppsbyggande anskaffades och hur örlogsflottans utbyggnad definierade de komplexa relationerna mellan den svenska allmogen och kungamakten.

Redaktionen och styrelsen rekommenderar som vanligt medlemmarna att besöka Samfundets webbplats (www.sjohistoriskasamfundet.se) där samtliga tidigare utgivna nummer av *Forum navale*, samt dess tidiga skrifter, finns att tillgå i fulltext.

I Forum navales skriftserie har under 2024 utkommit följande skrifter:

Niklasson, Sten: *Vida vatten – berättelser om hav och sjöfarare* (Göteborg: Breakwater Publishing, 2024). Ingår i Forum navales skriftserie som nummer 85.

Stolt, Carl-Magnus: *SOS Macona* (Göteborg: Breakwater Publishing, 2024). Ingår i Forum navales skriftserie som nummer 88.

Linderöth, Andreas (red.): *Orostider – förr och nu*. Karlskrona: Marinmuseum, 2024). Ingår i Forum navales skriftserie som nummer 90.

Nilsson, Fredrik & Westerlund, Kasper (red.): *Maritim folktro. Sägner, myter och liminalitet*. (Åbo: Meddelanden från Sjöhistoriska institutet vid Åbo akademi, 2024). Ingår i Forum navales skriftserie som nummer 91.